

Het selecterend museum

De informatiestroom in de stedelijke samenleving van Nederland is ongekend. Nog nooit waren er zoveel mogelijkheden om kennis te verwerven via verschillende media. In bibliotheken zijn alle recente boeken en dagbladen voorhanden en is internet voor iedereen bereikbaar. Het publieke bestel van radio en televisie blijft dagelijks de luisteraar en kijker informeren. De honger naar informatie en amusement is, gezien ook het succes van de commerciële zenders in Nederland, blijkbaar niet te stillen.

De informatiestroom over wat er in de wereld gebeurt groeit, maar is de reflectie op deze gebeurtenissen ook evenredig gegroeid? Willen lezers, luisteraars en kijkers uit deze hoeveelheid zelf verbanden leggen tussen het informatieaanbod of laten ze zich alles met genoegen welgevallen? Consumeren ze zonder erbij stil te staan wat ze consumeren?

Beeldend kunstenaars maken als ieder ander deel uit van deze informatiemaatschappij. Zij onderscheiden zich van anderen doordat ze geconcentreerd een bepaald aspect uit hun bestaan onderzoeken en dat uiteindelijk verbeelden in hun werk.

Kunstenaars reflecteren op het leven; het is de rol van musea om hun commentaar in de vorm van hun kunstwerken te tonen, verzamelen en beheren. Minstens zo belangrijk is wat aan al deze reguliere museale activiteiten voorafgaat: selecteren. Een museum voor beeldende kunst **selecteert** kunstwerken die verbeeldingskracht oproepen en een zekere gelaagdheid bezitten en reflecteren op de bijzondere complexiteit van het dagelijkse leven. Om deze reflecties te kunnen herkennen, moet een kunstmuseum kennis verwerven van de sociaal-economische en

culturele ontwikkelingen van de moderne samenleving op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau en deze kennis kunnen analyseren. Het kunstmuseum is een getuige van de tijd, voor huidige en toekomstige generaties.

Aan de hand van het werk van Vermeer en Rembrandt krijgt de Nederlandse zeventiende eeuw een gezicht. De schilderijen van Mondriaan tonen de ommekeer in Nederland naar een moderne tijd in het begin van de twintigste eeuw. In de video-installaties van Aernout Mik vervagen de grenzen tussen de diverse kunst disciplines en lopen fictie en werkelijkheid door elkaar zoals dat in de huidige mediasamenleving van de eenentwintigste eeuw gebruikelijk is geworden.

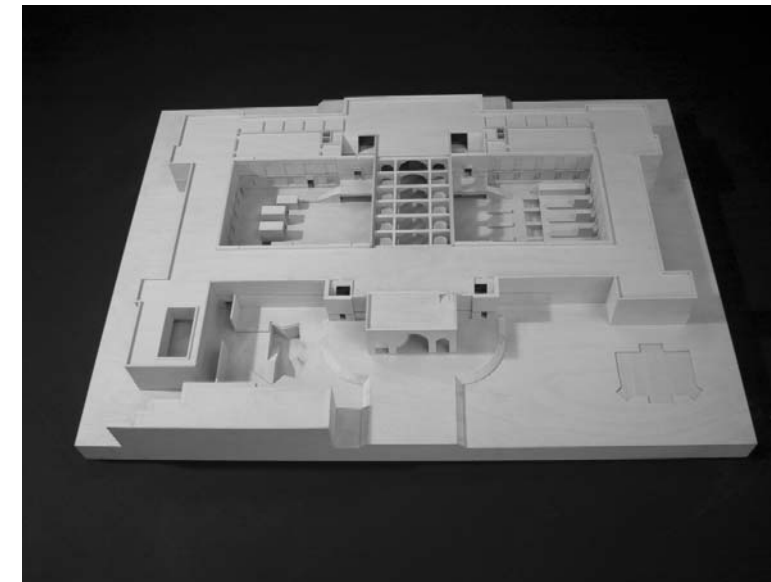
Het kunstmuseum van het heden en de toekomst draait niet alleen om een gebouw. Het gaat ook niet alleen om het tentoonstellen van autonome kunst. Het gebouw is slechts een onderdeel dat net als de afzonderlijke kunstwerken deel uitmaakt van een groter geheel van de functies van een museum.

Het kunstmuseum vertegenwoordigt een mentale infrastructuur die selecteert, informeert, bewaart, tentoonstelt en verzamelt wat op de samenleving **reflecteert**. Of dit nu echte objecten zijn, installaties, efemere websites of archiefmateriaal. Het kunstmuseum is ook actief als opdrachtgever om kunstenaars hun werk te laten ontwikkelen in en buiten de museum muren en dit productioneel te ondersteunen.

De kunstenaar reflecteert op de samenleving en het kunstmuseum verwerft deze reflecties in plaats van de samenleving zelf aanwezig te laten zijn in het museum – zoals tijdens de veelbezochte museumnachten in grote steden als

Rotterdam, Amsterdam en Utrecht. Dit kan een aangename nacht zijn, alleen is het museum hier niet primair voor bedoeld. Door het verstrekken van opdrachten, het tentoonstellen en het verwerven van kunstwerken voor de collectie distilleert een kunstmuseum actief de samenleving. Kunstmusea onthullen in geconcentreerde vorm wie we zijn, deze reflectie zou ik niet willen missen.

Macha Roesink is directeur van Museum De Paviljoens in Almere

Het Rijksmuseum